

plaja Cua Dai,
Ngu Hanh Son
(Munții de Marmură)

Da Nang

Ba Trieu

Phan Dinh Phung

My Son

Nhi Trung

Le Loi

Tran Hung Dao

Nguyen Hue

Hoang

Hoi Quan Trieu Chau
(sala de adunare a chinezilor
din Chaozhou)

Bao Tang Van Hoa
va Lich Su Hoi An
(Muzeul Culturii și Istoriei
din Hoi An)

seala de adunare
a chinezilor din Hainan

Nha Tho Ho Trung
(casapă familie) (H)

Phan Chu Trinh

Hoi quan Phuoc Kien
(seala de adunare
a chinezilor din Fujian)

Chùa Bà
(seala de adunare
a tuturor ărilor)

Hoi Quan Quang Dong
(seala de adunare canoneză)

Bao Tang Gom su
a chinezilor din
Ceramica)

Nha Co Quan Thang
(casa Quan Thang)

Nha co Phung Hung
(casa Phung Hung) (B)

Bao Tang Van Hoa
(Muzeul Culturii Sa Huynh)

casă de
bișnie

Nha co Tan Ky
(casa Tan Ky) (A)

atelierele de meșteșugari

Hoi An

0 200 m
0 200 yards

Thu Bon

Cam Nam

Mui Ca Mau
Ca Mau

Con Dao
(Ph Con Dao)

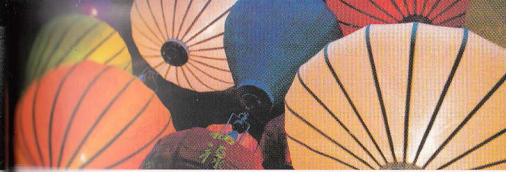
100 mile

0

LINGHEA

VIETNAM

ÎNCEPE CĂLĂTORIA

CUPRINS

Introducere	8
Scurt istoric	14
Unde mergem	25
<i>● Orientare pe hartă</i>	
Hanoi	26
<i>Centrul Vechi 27, Hanoiul central 29, Hanoiul de vest 33, Van Mieu 37</i>	
Excursii de o zi cu plecare din Hanoi	38
<i>La nord de Hanoi 38, La est de Hanoi 40, La sud și vest de Hanoi 40</i>	
Și mai departe spre continent	42
<i>Golful Halong 42, Partea de nord-vest 44</i>	
Centrul	46
<i>Hue 47, În jurul orașului Hue 51, Mormintele imperiale 53, La sud de Hue 55, Danang 56, Hoi An 58, Coasta centrală 61, Dalat și împrejurimile 67</i>	
Orașul Ho Și Min	70
<i>Centrul Saigonului 70, Cholon 75, Excursii de o zi cu plecare din Ho Și Min 76, La sud-est de Ho Și Min 77</i>	
La nord-est de Ho Și Min	78
Delta Fluviului Mekong	81

Timp liber	87
Cumpărături	87
Divertisment	93
Sporturi	95
În concediu cu copiii	98
Masa în oraș	100
Sfaturi de călătorie	115
Hoteluri recomandate	134
Index	141
Curiozități	
<i>Repere istorice</i>	23
<i>Hanoi, capitala nordică</i>	26
<i>Arhitectura templelor vietnameze</i>	34
<i>Muzică antică și modernă</i>	48
<i>Sculpturile din temple</i>	63
<i>Scrierea vietnameză</i>	67
<i>Saigon, capitala sudică</i>	73
<i>Dinți negri, dinți albi</i>	79
<i>Excursii pe ambarcațiuni în Delta Mekongului</i>	85
<i>Escaladarea Muntelui Fansipan</i>	97
<i>Calendarul festivalurilor</i>	99

SCURT ISTORIC

Istoria timpurie a Vietnamului, ca a tuturor țărilor antice, se pierde în negura timpurilor și a legendelor. Ceea ce știm cu siguranță este că strămoșii vietnamezilor de astăzi (care își spun „Kinh”) au prosperat pentru prima dată ca civilizație în urmă cu trei-patru mii de ani în câmpiile fertile din sudul Chinei și în Valea Fluviului Roșu din Tonkin. Povestea supraviețuirii vietnameze și a îndelungatei lupte pentru libertate și independență este una de expansiune teritorială la sud, apărare a graniței împotriva atacurilor Chinei la nord și cucerire și asimilare sistematică a regatelor Champa și Cambodgia la sud.

REGI DE LEGENDĂ

Legende vietnameze spun că Regele De Minh, descendent al unui conducător sfânt din China, s-a căsătorit cu o zână nemuritoare a munților. L-au avut pe Kinh Duong, care, la rândul său, s-a căsătorit cu fiica Dragonului Mării. Fiul lor, Lac Long Quan, „Dragonul de Lac”, este considerat primul

Champa antică

Regatul Champa a luat naștere în sec. II, iar în sec. V-XV a fost cel mai puternic imperiu din zonă. În apogeul gloriei sale stăpânea toată coasta Vietnamului Central de azi, de la pasul Hoang Son la nord, până la Vung Tau în sud. Acest regat hindus era de fapt o confederație de cinci state: Indrapura (Quang Tri), Amara-vati (Quang Nam), Vijaya (Binh Dinh), Kauthara (Nha Trang) și Panduranga (Phan Rang).

rege vietnamez. Pentru a păstra pacea cu puternicii lor vecini, chinezii – o temă constantă de-a lungul istoriei vietnameze – Lac Long Quan s-a căsătorit cu Au Co, o altă zână nemuritoare din China, care i-a dăruit 100 de fii. Primul fiu al lui Lac Long Quan i-a urmat pe tron ca prim rege al Dinastiei Hung.

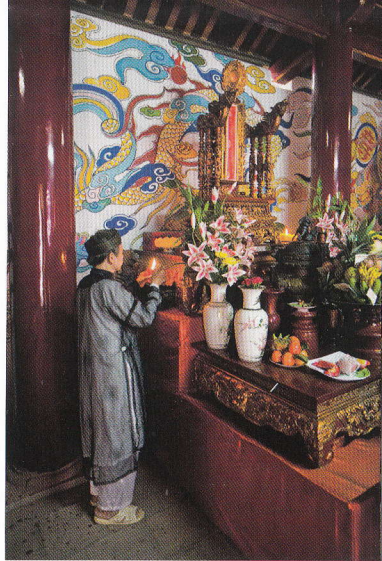
Dinastia Hung nu este istorie propriu-zisă, cât legendă eroică îmbogățită cu

elemente mitologice pentru a glorifica nașterea națiunii vietnameze.

În 258 î.e.n., Thuc Pan, conducătorul Au Viet, l-a răsturnat de pe tron pe Regele Hung al XVIII-lea și a pus bazele unui nou stat vietnamez denumit Au Lac, cu capitala la Co Loa, la nord de orașul Hanoi de astăzi. În nici jumătate de secol, în 207 î.e.n., un general chinez renegat, Trieu Da, a cucerit Au Lac și s-a impus asupra Nam Viet, un stat cu bazele în regiunea Guangxi de astăzi, în sudul Chinei, și în Delta Fluviului Roșu din Vietnamul de nord. Domnia chineză asupra Nam Vietului a fost confirmată în 111 î.e.n., când moștenitorii Trieu Da au jurat credință împăratului Han Wu Ti, stabilind domnia chineză până la Trecătoarea Hai Van, Nam Vietul devenind astfel provincia chineză Giao Chau.

O MIE DE ANI DE STĂPÂNIRE CHINEZĂ

Pe durata primului secol, încercările chinezilor de a-și impune cultura asupra populației din Giao Chau au fost încununat cu un oarecare succes, însă au provocat ostilitate în rândul vietnamezilor. În anul 40 e.n., a avut loc prima revoltă majoră a vietnamezilor împotriva chinezilor, condusă de suverii Trung, două domnițe de viță nobilă care s-au proclamat

Templele vietnameze păstrează din influențele civilizației chineze

reginele Vietnamului independent. Surorile Trung sunt onorate ca eroine naționale, însă încercarea lor de a se rupe de stăpânirea chineză nu a durat. După doar trei ani, generalul Ma Vien a restabilit controlul chinez asupra teritoriului și a intensificat procesul de asimilare. Vietnamezii s-au conformați, imitând de altfel obiceiurile marelui vrăjmaș nordic.

În următoarele nouă secole, vietnamezii au rămas robii chinezilor, în ciuda mai multor încercări majore de revoltă. În anul 544, naționalistul vietnamez Ly Bon a condus o răscoală care a câștigat o independență parțială sub Dinastia Ly timpurie, nimicită de armatele chineze în anul 603. Chinezii victorioși au redenumit țara An Nam, adică „sudul pacificat”, această denumire revelând o dorință care nu li s-a îndeplinit. În 938, patriotul vietnamez Ngo Quyen a înfrânt chinezii în Bătălia de pe Fluviul Bach Dang și a restabilit independența vietnameză după aproape 1 000 de ani de stăpânire chineză. Vietnamezii erau, în sfârșit, liberi, fiind totodată poporul cel mai puternic influențat de China din întreaga Asie de Sud-Est, în contrast puternic cu vecinii lor Cham, Tai și Khmeri, care căzuseră sub influența religioasă și filosofică a Indiei.

Vietnamezii învățaseră cel puțin o lecție valoroasă din toate aceste secole de confruntări cu China: amenințarea chineză nu avea să dispară și trebuiau să învețe să coexiste cu vecinii.

Au realizat acest lucru în urma rezistențelor armate și a justificărilor umile înaintea Împăratului Chinei ori de câte ori chinezii erau învinși. Acest sistem ingenios a fost formalizat în anul 968, când Regele Dinh Tien, fondatorul Dinastiei Dinh, a reafirmat

O dinastie longevivă

Conform tradiției orale, Dinastia Hung a avut 18 regi, fiecare dintre aceștia domnind timp de 150 de ani. Evident, este complet inutilă orice încercare de a data sau de a verifica istoria reală a acestei perioade.

independența vietnameză, convenind să plătească tribut chinezilor o dată la trei ani. Era deci o chestiune de aparențe.

VIETNAMUL SE MUTĂ LA SUD

Începând cu sec. XI, Vietnamul a găsit noi modalități de a imita China, statul vecin, deopotrivă admirat și temut. În primul rând, budismul s-a impus ca religie majoră în Vietnam – sistemul Mahayana, importat din China, și nu Theravada, practicat în restul Asiei de Sud-Est. Și confucianismul a fost adoptat cu entuziasm de la chinezi, fiind baza administrației statale.

În cel de-al doilea rând, poporul vietnamez, din ce în ce mai presat între chinezii de la nord și Cordiliera Anamită la vest, a început să se extindă în singura direcție în care au putut – la sud. Din noua lor capitală Thanh Long, „Dragonul ascendent” (denumită ulterior Hanoi), vietnamezii au dat tonul îndelungatei subjugări și cuceriri a anticului regat hindus Champa.

Vietnamezii și-au apărât nordul cu succes, respingând invazia mongolă din 1279, în Cea De-a Doua Bătălie de pe Fluviul Bach Dang. Până în sec. XIV, partea centrală a Vietnamului de astăzi, până la trecătoarea Hai Van, era ocupată, orașul Hue

Zeița Yan Po Nagar de pe Turnurile Po Nagar Cham

trecând sub suzeranitate vietnameză. În 1428, eroul național Le Loi a respins încă o invazie a chinezilor. Între timp, în 1471, orașul Qui Nhon al Regatului Cham a fost cucerit.

În anul 1516, au ajuns aici primii occidentali – navigatorii portughezi. În sudul îndepărtat, după subjugarea Champa, apăreau la tronul din Hanoi pretendenți vietnamezi. În 1527, țara s-a rupt în două, Domnitorii Mac (iar apoi Trinh) conducând regiunea Deltei Fluviului Roșu de la Hanoi, în timp ce Domnitorii Nguyen dominau sudul țării, cu capitala la Hue.

Până în sec. XVII, francezii îi înlocuiseră pe portughezi ca preponderență în Vietnam. Francezii au adus catolicismul, care s-a extins treptat în întreaga țară. Astfel, Vietnamul a ajuns a doua ca număr de creștini din Asia, după Filipine. Ca un corolar al acestui efort al misionarilor, preotul francez Alexandre de Rhodes a dezvoltat sistemul Quoc Ngu de scriere vietnameză în alfabet latin, utilizat și azi în întreaga țară.

Orașul Qui Nhon – statuia împăratului Quang Trung (dinastia Nguyen)

Drumuri spre victorie

În 1757, coloniștii din Vietnam ocoliseră deja micul bastion Champa dintre Phan Rang și Phan Thiet și începuseră cucerirea Deltei Mekongului, care se afla sub control cambodgian la momentul respectiv. Așezarea khmeră din Prey Nokor a fost capturată de la cambodgieni și redenumită Saigon. În sec. XIX, ultimele vestigii ale Champa au fost nimicite, iar Vietnamul a dobândit controlul integral asupra teritoriilor pe care le controlează și astăzi.

În 1757, coloniștii din Vietnam ocoliseră deja micul bastion Champa dintre Phan Rang și Phan Thiet și începuseră cucerirea Deltei Mekongului, care se afla sub control cambodgian la momentul respectiv. Așezarea khmeră din Prey Nokor a fost capturată de la cambodgieni și redenumită Saigon. În sec. XIX, ultimele vestigii ale Champa au fost nimicite, iar Vietnamul a dobândit controlul integral asupra teritoriilor pe care le controlează și astăzi.

ÎMPĂRAȚII NGUYEN ȘI CUCERIREA FRANCEZĂ

În 1802, Domnitorul Nguyen Anh și-a înfrânt rivalii de la nord și a pus bazele Dinastiei Nguyen (1802–1945) la Hue, unde s-a proclamat Împărat Gia Long. Pentru prima dată în istoria Vietnamului, puterea s-a orientat către sud, din Delta Fluviului Roșu către centrul țării. Însă autoritatea lui Nguyen nu a rămas necontestată pentru mult timp. În 1858, Franța a ocupat atât Danang, cât și Saigon, punând bazele coloniilor sale în Annam și Cochinchina. În 1883, francezii au proclamat Tonkinul colonie franceză, iar Vietnamul a devenit protectorat francez. În 1887, acest lucru a fost formalizat și extins prin proclamarea unei Uniuni Indochineze a Vietnamului, a Laosului și a Cambodgiei: Indochina Franceză devenise realitate.

Evident, vietnamezii au respins imperialismul francez. Un popor care rezistase dominației chinezești timp de 2 000 de